

Gonçalo M. Tavares

Osul din mijloc

Traducere din limba portugheză și note de
Veronica Manole

Prefață de
Paulo Rodrigues Ferreira

Casa Cărții de Știință
Cluj-Napoca, 2026

Cuprins

<i>Prefață</i> (Paulo Rodrigues Ferreira)	5
Primul bărbat: Kahnnaq	13
Prima femeie: Maria Llurbai	51
Al doilea bărbat: Albert Mulder	81
Al treilea bărbat: Vassliss Rânia	93

LBRIS

We know
books

Primul bărbat: Kahnnak

Capitolul I

1

Sunt patru în mica locuință unde singurătatea individuală nu împiedică incestul; animalele cu același nume de familie sunt pofticioase și nu renunță la toate operațiunile pe care dorința le îngăduie.

Tatăl, el, cercetează măruntaiele a ceea ce ieri fusese unul dintre rarele exemplare din turma proprie: carnea ajunge să fie pagină, e consultată, mânuită, se fac din ochi cercetări care durează; bărbatul se uită la viscere de parcă ar învăța o limbă străină la bibliotecă. Una dintre ultimele lecții. Zici că era cât pe ce să învețe ultimul cuvânt al unei limbi, de parcă acesta ar exista și ar rezolva ceva important.

— Nerod animal, a șoptit.

Putreziciunea își are legea ei, nămolul pune stăpânire pe pantofi, stânjenea mișcarea, o întârzie, aplica asupra omului o forță negativă, o forță care te trage în jos ca o prăbușire. Pe pământ neclintit. Nămolul pare că se desprinde, dar n-o face.

— Nămol scârbos, a șoptit bătrânul Kahnnak.

2

Pantofii se mișcă și aplică influențe subtile în timp ce se-ncep acțiuni culinare la nivelul trunchiului, pe masa de lemn vechi; pantofii nu sunt singurul cititor pe vârfuri a ceea ce se întâmplă cu măruntaiele animalului, care în mâinile femeilor sunt împinse spre condiția gastronomică; o existență respingătoare se face utilă, hrănește familia; carnea nu nesocotește misterul lumii, se schimbă, te uimește, ia forme noi, ajunge, putem spune, frumoasă. Bucatele erau odată măruntaie în stare să-i îngrețoseze și pe copiii cei mai zăpăciți; acum sunt transformate, în bucătărie, în partea lumii care le face poftă de mâncare.

— Carne universală, spunea bătrâna Kahnnak; ca și cum ar fi vorbit, de fapt, despre esperanto, limba făgăduită sau de mult uitată, limba ce unește oamenii și anulează dușmanii.

Carne universală, carne universală!

3

Leneș, lasă vântul să bată mult prea tare în ușa care ar trebui să țină afară frigul, dar și zgomotul. Încearcă să se concentreze. Vântul îi anticipează gândurile și nu-i

alungă o oarecare nefericire pe care corpul o păstrează pentru fiecare zi. Dar iată că ea apare și că el o acceptă.

În spate de tot, după un copac răzleț, cu trunchiul gros, de-o frumusețe și o modestie de invidiat, frunzele par aruncate dinăuntru spre în afară, ca o săgeată extrem de lentă, iată ce-i creșterea lucrurilor: vine dinăuntru și e lentă, dar e exactă, negreșită, iar în spatele acestui copac magnific, bătrânul Kahnnak ezită, ușor încovoiat peste picioarele lui grase, ezitând în care direcție să îndrepte urina caldă ce nu se oprește. Țintește ceea ce-i dat afară ca unul care desenează cu o mână pricepută pe coala albă de hârtie; bătrânul cu mâna dreaptă ținându-și mândru penisul, aruncă urina în iarbă. Desenează pe ceea ce un romantic ar numi inocent colț de natură. Însă cineva îl vede de la fereastră și consideră că fapta e o chestiune serioasă.

4

Mama și fiica dezvoltă flecăreala de parcă ar fi o tehnică nouă sau o mașinărie recent inventată. Flecăreala e mașinăria feminină a familiei, face lucruri, produce, iată un exemplu potrivit: flecăreala feminină produce ceea ce, mai târziu, se va numi Istoria familiei. E mai multă, flecăreală decât fapte în Istorie, în istoria fictivă, dar asta e

sigura care există atât în familie, cât și în viețile individuale: femeile câștigă; ele asimilează cel mai bine trecutul.

Și ea ascultă, bătrâna, care-i aproape surdă și ascultă cu ochii, înfricoșându-i pe ceilalți ca o clarvăzătoare ne-bună; o ființă care, după ce a văzut multe, începe să cânte; și cântă fals, și sperie copiii cu vocea ei, zici că-i urletul unui lup care vrea să-i mănânce. Dar, într-o zi normală, femeile nu ocrotesc așa, semănând frică în jur; dac-ar fi așa, copiii n-ar mai crește, ar renunța la viața adultă, nu s-ar mai pișa niciodată din picioare.

— Nu mai suport flecăreala, spune bătrânul Kahnnak, oaspete în propria-i casă, dar un oaspete bogat, căruia i se oferă cel mai bun loc la masă, cea mai bună felie de brânză și de la care se așteaptă primul și ultimul cuvânt.

— Cu secretele voastre vă faceți un dușman, a spus el, înainte să deschidă fereastra ca să scuipe.

Capitolul II

1

Fereastra e partea casei făcută pentru ochi, ușa, partea casei făcută pentru tălpi și picioare.

O ceașcă incompetentă a căzut pe podea, sperindu-l pe bătrânul Kahnnak.

Orchestra militară exultă frumusețea instrumentelor sonore care nu trag focuri; Kahnnak, de la fereastra făcută pentru ochi, observă îmbarcarea pantofilor grei în pas uniform.

Bătrânul Kahnnak e la hotel, cu coatele serioase sprijinite pe pervazul ferestrei. O ceașcă spartă pe podea, cioburi împrăștiate în locuri neștiute din cameră; în copilărie, sticla era un material care urmărea cu stupefacție jocurile copiilor, ca animalele malefice pe întuneric, gata de atac:

— Aveți grijă cu sticla, spuneau mamele.

O să adun cioburile nebune pe urmă, s-a gândit bătrânul Kahnnak, acum ascult armata cum cântă.

Și cânta.

2

Plouă peste clădirile publice. O fată, probabil de șaptesprezece ani, blondă, șchioapătă. Kahnnak o ia în derâdere în sinea lui, dar păstrează o atitudine serioasă, respectuoasă. Fata trece, Kahnnak zâmbește.

Soldații cu mușchi și optimiști, concentrați la do, re, mi, cu chipul invadat de grimase, care amintesc de artiști necivilizați, atenți doar la sinele lor interior, indiferenți la lume, ca amnezicii sau ucigașii.

Nu uita de lume, s-a gândit Kahnnak, și imediat a pus mâna pe arma prinsă de pantaloni.

Să înțelegi în ce direcție se îndreaptă lumea ca să înțelegi încotro trebuie să îndrepti arma. Kahnnak a zâmbit.

3

Nici urmă de naivitate. Kahnnak nu are furie în cap; raționamente voluntare avansează, delicate, pe rând, ca niște băieței cumiți în pantaloni scurți, uniformă liniștită – iată gândurile din capul bătrânului.

În mijlocul grădinii de la hotel, fata blondă șchioapătă, prefăcându-se că nu vrea să seducă. Bătrânul Kahnnak își mângâie sexul, fata rămâne la o distanță de

cincisprezece metri, cu siguranță a văzut gestul obscen, deși controlat. Ce vrei, moșule? Ce vrei, feto?

4

Kahnnak a luat partea principală din ruinele ceștii; în miniatură, era acolo Vechea Romă, ceea ce supraviețuise din imperii puternice, din vieți nemaipomenite; partea principală care se împotrivesc timpului e la voia întâmplării, o greșală îl poate lăsa în viață pe cel neînsemnat și-l poate îngropa pe cel ce, cu o clipă în urmă, clădea ordine.

Ce rămânea acum din ceașcă avea o formă imposibil de prevăzut cu un minut în urmă. Schimbări războinice ale materiei îl speriau atât de tare, că s-a încruntat și a rămas așa preț de câteva secunde, năucit. Dar Kahnnak nu se obosea să răspundă la loviturile lumii asupra vieții sale sau asupra obiectelor care-l înconjurau: ceașca la gunoi și gata.

Nici măcar nu s-a uitat la cioburile minuscule de pe podea, n-a vrut să acorde atenție picioarelor, ci doar ochilor: s-a dus din nou la fereastră.